

**Спогади жителів села
Лобачівка про воїнів УПА,
які боронили рідну землю
від ворогів**

ВСТУП

Країна, в якій ми живемо, має тисячолітню історію. За цей час змінилось багато поколінь і кожне залишило в ній свій слід, кожному довелось боронити свою землю від ворожої навали і піднімати її з руїн. Незалежність виборювалась в кривавих боях запорозькими козаками, січовими стрільцями, воїнами армії УНР, повстанцями Холодного Яру, бійцями УПА. Незалежність в серцях українців всіяна словами Т.Шевченка, І Франка, Лесі Українки, В.Сосюри, вона ніби те біблійне зерно, яке сіяв Сіяч і яке впало на добрий ґрунт і, зійшовши, дало плід у стократ. Незалежність своєї країни потрібно захищати щомиті – як власну свободу і не тільки у відкритому бою з ворогом. Бо можна заснути вільним і прокинутись рабом у мирний час.

З перших днів війни в наших краях виникають загони українських партизанів, або повстанців.

14 жовтня 1942 р. такі повстанські загони утворили Українську Повстанську Армію (УПА).

Загони УПА звільняли від фашистів села і міста, захищали мирне населення, активно протидіяли насадженню сталінського режиму. Проти УПА вели боротьбу спеціальні загони більшовицького війська. Членами УПА ставали з декількох причин: з власних переконань, через цікавість, або із відчуття помсти за скривджену долю

ФАКТИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО АКТИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УПА В С. ЛОБАЧІВКА У РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Із спогадів Марії Андріївни Корнейко

“... у селі Лобачівка діяв концтабір для “неблагонадійних “ людей, які чинили перешкоди окупаційній владі.

Німецькі солдати постійно в Лобачівці не перебували, але часто навідувалися в село. Всі чорні справи вершили поліцаї з охорони табору. Особливо тут “відзначився” комендант табору та поліцай Коломієць. Вони та їхні колеги-запроданці могли нізащо затримати жителя села і кинути за колючий дріт, могли вбити невільника. Однак у квітні 1943 року відділ УПА Остапа напав на концтабір. Внаслідок блискавичного удару в'язнів табору було визволено. Після нетривалих пострілів з обох сторін, біля десяти поліцаїв здалося, кілька охоронців табору, на чийх руках була кров, втекло. Концтабір припинив своє існування, а в'язнів - відпущено по домівках.”

Старожили села Лобачівка розповідають, що відбувся ще один бій в околицях села у травні 1943 року.

“... весняної ночі українські повстанці розбили фільварок у селі. Господарський реманент забрали селяни, а речі потрібні для відділу УПА, забрали повстанці.

Фільварок було спалено вщент”

Наступною акцією повстанців був напад на німецьку автоколонну в Лобачівському лісі, що охоплює шосе Горохів –Берестечко.

“... одна чота з відділу Остапа, зайнявши вигідні позиції край шляху причаїлась. По шосе наближались вісім вантажних та два легкових автомобілів ворога. Підпустивши їх на віддаль 50-80 метрів, повстанці відкрили ураганний вогонь з автоматної зброї. Більшість автомобілів загорілась, а жандарми один за одним, падали під кулями. У цьому бою загинуло декілька десятків окупантів, а начальника Горохівської жандармерії Гампеля взяли у полон. Згодом його розстріляли. Чота втратила лише одного побратима, уродженця села Брани Калістрата Дзюбу...”

(за А Криштальським “Національно-визвольний рух опору на Горохівщині”)

Із спогадів Івана Петровича Романюка про ті страшні роки.

“...нашу сім'ю спіткало лихо: енкаведисти заарештували сестру Зося за зв'язок з повстанцями. Зося була секретаркою в сільській раді у сусідньому селі Іванівці, її заарештували прямо на роботі. Скоро стало відомо, що Зося, яка була під арештом у Берестечку, переведуть у Луцьку тюрму. Коли в'язнів під конвоєм везли через Лобачівку, мама Євдокія стояла біля дороги з клуночком, щоб дати дитині хлібину, але озброєні енкаведисти повідганяли людей від дороги. Нещасна мати в розпачі дивилась услід, лише уста тихо шепотіли молитву. Дома батьки плакали, бо казали, що та Луцька тюрма страшніша від пекла.

Ніхто не знав яка подальша доля чекає на Зося, бо від комуно-більшовицької влади можна чекати чого завгодно. Енкаведисти перевернули у їхній хаті все, але не сказали чого шукали. У жовтні 1947 року їм повідомили, що Івановій сестрі Зосі присудили 15 років каторги, а їхню сім'ю вивозять у Сибір”.

Наші земляки, які приймали участь у діяльності Української Повстанської Армії

- **Дзюба Олексій Спиридонович**, уродж. с. Новостав Горохівського р-ну Волинської обл. Служив у ПА (1930-ті), УДП (1942), ройовим в УПА (1943–1944). Помер у 1968 р. (Джерела: Картотека // Фонд РВВ «Реабілітовані історією»).
- **Колісник Григорій Іванович**, пс. Хмара, 1910 р. н., уродж. с. Новостав Горохівського р-ну Волинської обл. З 02.1944 р. станичний військовик УПА. Арешт. Влітку 1944.
- **Лящук Яків Климович**, пс. Чорнота, 1922 р. н., уродж. с. Новостав Горохівського р-ну Волинської обл. Станичний УПА. Арешт. 04.1944 р. органами НКВС.
- **Романюк Дем'ян Харитонович**, пс. Рибак, 1919 р. н., уродж. с. Новостав Горохівського р-ну Волинської обл. Заст. вій- 571 ськового реф. Горохівського РП ОУН (1943)
- **Дзюба Лідія Макарівна**, 1927 р. н., уродж. с. Новостав Го-рохівського р-ну Волинської обл.
- **Гергель Микита Порфирівич**, пс. Козак, Микита, 1926 р. н., уродж. с. Колмів Горохівського р-ну Волинської обл. З 03.1943 р. в УПА, згодом реф. СБ Берестечківського РП ОУН. За да- ними полоненого бойовика Кожуха оточений та вбитий 4.12.1945 р. ОВГ Берестечківського РВ НКВС в с. Горішне Горохівського р-ну.

-
- **Козак Олексій**, пс. Лозина, 1900 р. н., уродж. с. Горішне Горохівського р-ну Волинської обл. Кущовий військовик УПА (1943).
 - **Ткачук Степан Олексійович**, пс. Лис, уродж. с. Горішне Горохівського р-ну Волинської обл. Підрайонний військовик УПА (1943) (Джерела: Картотека // Фонд РВВ «Реабілітовані історією»).
 - **Жук Василь Ульянович**, 1910 р. н., уродж. с. Колмів Горохівського р-ну Волинської обл.
 - **Філярчук Семен**. Народився в 1925 р. в с.Іванівка. Член ОУН. У 1941 р. очолював українську поліцію в навколишніх селах. Після 1942 року перейшов до УПА.
 - **Богонос Григорій**. Народився в с.Горішне. Член ОУН, вояк УПА. Вбитий невідомими в 1945 р.
 - **Бойко Андрій**. Народився у 1924 році в с.Колмів. Вояк УПА. Вбитий невідомими у 1948 р.
 - **Горлицький Василь (Вітер)**. Народився 1922 р. у с.Новостав. Вояк УПА. Загинув в бою з німцями у 1943 р. в с.Колодежі.
 - **Занічковський Михайло**. Народився в с.Новостав у 1924 р. З приходом перших советів вступив у комсомол, але розчарувався. З 1941 р. – кущовий юнацтва ОУН, з 1943 р – вояк УПА. Був мобілізований до Червоної Армії. Подальша доля невідома.
 - **Костюк Андрій**. Народився в с.Горішне. Член ОУН, вояк УПА. Вбитий у 1949 р.
 - **Гриб Ніна**. Уродженка села Галичани 1929 року. Член ОУН.
 - **Щигол Дмитро Федорович** Уродженець села Галичани Член ОУН, вояк УПА
 - **Фещук Андрій Пилипович** Уродженець села Галичани Член ОУН, вояк УПА

Пролита кров членів УПА не кане в забуття. Вона кличе нових героїв на нові подвиги. У боротьбі гартується нація, червона кров сталить уми й серця нових послідовників святої правди.

Сини України! Українські повстанці!.. Вони вмирали як герої, а останніми їхніми словами були: "За тебе, свята Україно!"

Вони вмирали ще зовсім юними, навіть не ставши на весільний рушник.

Своєю кров'ю вони зросили святую землю. Вони вмирали, щоб Україна жила і була незалежною.

